

प्रजातन्त्रका मूलभूत मान्यता

- जनताको बहुलदीय लोकतान्त्रिक शासन प्रणाली,
- मौलिक हक र मानव अधिकार,
- आवधिक निर्वाचन,
- बालिग मताधिकार,
- नागरिक स्वतन्त्रता,
- स्वतन्त्र, निष्पक्ष र सक्षम न्यायपालिका,
- कानूनी राज्यको अवधारणा,
- पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रता -शक्ति पृथकीकरण, नियन्त्रण र सन्तुलन

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

वर्ष ३७ अंक ५२ बुटवल २०८१ फागुन ०३, गते शनिबार नेपाल संवत् १९४५ Saturday Feb. 15, 2025

पृष्ठ ४

मूल्य रु. ६ मात्र

Lumbini

बटौली, खस्यौली हुंदै बूटवल

मन्तिलाल शाक्यदेखि सरु भएको बटवलको नेतृत्व खेलराजसम्म आइपगेको छ । नेतृत्व फेरिएसँगै शहरले आधुनिक रूप लिएको छ ।

बुटवल । जुनै बेलाको बटौली बजार अहिले बुटवल भनेर चिनिन्छ । पञ्चायती व्यवस्थामा बुटवल-खप्त्याली नगरपञ्चायत भनिए पनि २०४६ सालपछि बुटवल नगरपालिकामा भन्न थालियो । २०७१ साल मंसिरमा उप-महानगरपालिकामा स्तरान्ति भएपछि बुटवलको पहिचान, विकास र शहरीकरण विस्तार भइरहेको छ । अहिले बुटवल मुलुककै प्रमुख शहरका रुपमा परिचित छ ।

अहिलेको मुख्य बजारभन्दा तिनाउ पारी थियो बटौली बजार । २० को दशकतिर वारि खस्यौलीमा पनि बजार र बस्ती बस्न थालेपछि बटौली फराकिलो बन्दै अघि बढ्यो । २०३५ सालमा बटौली क्षेत्रमा रहेको नगरपालिकाको कार्यालय पनि अहिलेको कार्यालय भएको ठाउँ हाटबजारालाइनमा सरेको । खस्यौलीमा पूर्वाधार थोपरेर गाउँपालिका बटौली बजारले बुटवल शहरको रूप लियो । बुटवलबाट दक्षिण र पश्चिम बजारले विस्तार हुँदै गयो ।

पाल्या राज्का राजा मण्णिकुन्द सेनले पाँच सय वर्ष अघि काशमीबाट देशी विभिन्न ठाउँबाट नेवारहरु पनि ल्याई सेरोफेरोमा यहाँ आए । १९९९ सालतिर मुस्ताब्दबाट थकालीहरु यहाँ आए । व्यापार विनिमयमा तत्कालीन समस्या यो क्षेत्र प्रख्यात थियो । पहाडबाट ल्याएको घिउ प्रशोधन गरेर भारतसहितका मुलुकमा पठाइन्थ्यो । कामु बेला ल्हासको गुन, सुन, पहाडको जडबुल, टिब्र, तेल्जङ्ग सुनारी बेच्ने ठाउँ बटोली बुटवलमा फेरिएसँगै यहाँको व्यापारको शैली पनि फेरिएको छ । पूर्व-पश्चिम महेन्द्र राजमार्ग र उत्तर-दक्षिण सिद्धार्थ राजमार्गको मिलनबुट्टा बुटवलको व्यापार फैलिँदो छ । यातायात सज्जल विस्तारले बुटवलको व्यापार पनि विस्तार गरेको छ । बुटवल उप-महानगरपालिकाभित्रको जनसङ्ख्या कास्तीर २ लाखको हाराहारीमा छ । औपचारिक बसोबास गर्नेको सङ्ख्या करिब २ लाख छ । तर अनौपचारिक रूपमा यहाँ बसोबास गर्नेको सङ्ख्या थप दुई लाख हाराहारी रहेको अनुमान छ ।

૬ લેનકા ફારાકિલા સડક, અંતારાષ્ટ્રિય સમ્મેલન કેન્દ્ર, પ્રદર્શની સ્થલજસ્તા રાષ્ટ્રિયસ્તરકા સંચનાલે બુટવલકો પ્રાંતિષા બદલ્દે ગણ્કો છ। દેર્વાનગર, મગરાષાટમા બોનકા પક્કી પુલલે વિર્ધાન ટાઁઁઁ ટાઁઁઁ ટાઁઁઁ ટાઁઁઁ સહજ બનાણ્કો છ। અગુલા ભીંતીકા પર્ધાનપારમા ટાઁઁઁ નખ્ધે માનવ સંસાધનકા ઢૂંધિલે બુટવલ શહરકા રપમા સ્થાપિત હુને ગ્રમ પ્રમુઢ ડેલરાજ પાળ્ડેય બટાર્ઁઁઁઁ। અનકા અનુષાર બુટવલ બર્દાસદોઢિઢ ચન્દ્રેશ્વરસમયકો નેતૃત્વ ગર્ને કેન્દ્રકા રપમા સ્થાપિત હુને રૂમમા અધિ બડેકો છ। યો કાર્યકાલમા ફૈલિંદો બુટવલ ટાઁઁઁ ય્વર્ચસ્થિત ગર્ને ગરી કેઢી કામ ગર્વ દેઢાડૈઁઁ।' -અલે ભને।

मुन्तीलालदेखि खेलराजसम्म

तत्कालीन बुटवल खस्यौली नगरपालिकाको पहिलो नेतृत्व गरे, मुनिलाल शाक्यले । त्यो समय हो २०१६-२०१७ साल । शाक्यपछि ओमशंकर श्रेष्ठ (२०१९-२०२३ साल),

» मेयर, खेलराज पाण्डेय

- बुटवल बर्दघाटदेखि चन्द्रौटासम्मको नेतृत्व गर्ने केन्द्रका रूपमा स्थापित हुने क्रममा अधिक बढेको छ । 'यो कार्यकालमा फैलिंदो बुटवललाई व्यवस्थित गर्ने गरी केही काम गरेर देखाउँछौं ।

परीक्षितप्रसाद लाकौल (२०२४-२०२६ साल), सरस्वतीप्रसाद
शेरचन (२०२६-२०२८ साल र पुनः २०३३ देखि २०३६ साल),
हरिवहदुर सिंह (पहिलो पटक २०२८ मा प्रधानपञ्चमा र योसहित
चार पटकसम्म प्रधानपञ्च), सूर्यलाल वि.सं. (२०३०), बृजमान
श्रेष्ठ (२०३६-२०३९) प्रधानपञ्च भए।

प्रजातन्त्र पुनःस्थापनापछि भएको स्थानीय चुनावमा सूर्यप्रसाद प्रधान (२०४९-२०५३) र भोजप्रसाद श्रेष्ठ (२०५४-२०५९) नगरप्रमुख थिए । सूर्यबहादुर थापा नेतृत्वको सरकारबाट मनोनित भएर २०६० मा पुनाराम पोखरेल पनि नगरप्रमुख भएर

केही समय नेतृत्व गरे । माघ १९ पछिको शाही सरकारले गराएको नगरपालिका चुनावबाट बर्षसिँग थापा शर्मै समयको लागि नगरप्रमुख बने । लोकतन्त्र स्थापना पछिको सरकारले त्यो निर्वाचलाई खारेज गरेको थियो । १५ वर्ष जनप्रतिनिधिबीचले हुने हुनुवेल उपमहानगरपालिकामा २०१४ साल असारमा भएको निर्वाचनबाट शिवराज सुवेदी प्रमुख र गोमादेवी आचार्य उप-प्रमुख भई कार्यभार सम्हालेका थिए । नेपालको संविधान कार्यान्वयन भएपछिको दोस्रो नगरपालिका खलिङ्गा १७६९ बैशाख ३० मा भएको निर्वाचनबाट नगर प्रमुखमा खेलाङ पाण्डेय र उप-प्रमुखमा सावित्रादेवी अर्याल निर्वाचित भएर अहिले नेतृत्व गरिरहेका छन् ।

आज बुटवल उप-महानगरकले

६६औं स्थापना दिवस मनाउँदै

६६औं दिवस मनाउँदैछु । बटौली बजारलाई वि.सं. २०१६ साल फागुन
 ३ गते बुटवल-खयौली नगरपालिका नाम राखिपछि हरेक वर्ष फागुन
 ३ गते बुटवलले स्थापना दिवस मनाउँदै आएको छ । स्थापना दिवसका
 अवसरमा सप्ताहव्यापी कार्यक्रम आयोजना गरेको बुटवलले आज
 शनिबार मूल समारोह तथा सम्मान कार्यक्रम आयोजना गरेको बुटवल
 उप-महानगरपालिकाका प्रमुख खेराज पाण्डेयले बताए । मूल समारोहमा
 उप-प्रधान तथा शहरी विकास मन्त्री प्रकाशमान सिंह प्रमुख अतिथिका
 रूपमा आउने उनले बताए । कार्यक्रममा स्थानीय राजनीतिक दल, सामाजिक
 संस्थाका प्रतिनिधित्वागयलले सबोधन गर्ने कार्यक्रम रहेको उनले जानकारी
 दिए । शनिबार मूल कार्यक्रममा बुटवलभित्रका उक्तुकु कदाता, उक्तुकु
 कर्मचारी, उक्तुकु टोल विकास संस्था, उपभोक्ता समिति, उक्तुकु निर्माण
 संस्थाका, सञ्चारकर्मीलागयतलाई सम्मान तथा प्रशस्त गर्ने कार्यक्रम
 रहेको उप-प्रमुख सावित्रादेवी अर्यालले जानकारी दिए ।

औद्योगिकरणको जग हाल्ने हफ्टन

बुटवलमा औद्योगिक विकासको जग नर्वेली इन्जिनियर अड हफ्टनले बसालेका हुन् । बुटवल टेक्निकल इन्स्टिच्युट हुँदै तिनाउ जलविद्युत् आयोजनालगायत स्थापना गरेर हफ्टनले आधुनिक बुटवल निर्माणमा योगदान गरे ।

शेरबहादुर केसी

बुटवल

वि.सं.२०१५ सालमा पाल्पा मिशन अस्पतालमा काम गर्न आएको थिइन्, नवैकी २४ वर्षीया नर्स इन्दु गौरी सिक्वाँरथे। त्यसबेला पाल्पा मिशन अस्पताल भवन निर्माणको काम हुँदै थियो। दक्ष निर्माणकर्मी नाउटान अस्पताल भवन बनाउन सकस भयो। दक्ष इन्जिनियरदेखि सामान्य कामदारमा पनि सीप भएका पाउन कठिन भएपछि इन्दुगौरीले नवैबाट इन्जिनियर हफ्टनलाई बोलाइन्। जो, उनका छिमेकीका छोरा थिए। सिम्बलि इन्जिनियरिङमा समेत राम्रो देखल राख्ने हफ्टन इलेक्ट्रिकल इन्जिनियर थिए।

मिशन अस्पतालमा चार वर्ष काम गर्दा हफ्टनले विभिन्न खालको सीप सिकाउने संस्था आवश्यक भएको पहिचान

गरे । केही नजानेको जनशक्तिलाई सिकाउँदै काममा लगाउन कठिन भएपछि उनले तालिम लिएको जनशक्तिलाई सिकाउन र बुझाउन सकिने निष्कर्ष निकाले । हफ्टनको त्यही निष्कर्षले जम्मो, बुटवल टेक्निकल इन्स्टिच्युट । बुटवल टेक्निकल इन्स्टिच्युटको स्थापनाले यहाँ आवश्यक दक्ष जनशक्ति पूर्ति गर्न निकै सहज भयो ।

बुटवल टेक्निकल इन्स्टिच्युटका पूर्व कार्यकारी निर्देशक
पिएल श्रेष्ठका अनुसार, हफ्टनको योजना र अनुभवले नै
बुटवलमा विभिन्न विषयको व्यवहारिक तालिम दिई दक्ष
जनशक्ति उत्पादन गर्न बुटवल टेक्निकल इन्स्टिच्युट जन्मेको हो।

हफ्टनले पाल्पा मिशन अस्पताल निर्माण र सञ्चालन गरेको युनाइटेड मिशन टु नेपालमा टेक्निकल इन्ष्ट्रिच्युटको आवश्यकताबारे प्रस्ताव पठाए । युनाइटेड मिशन टु नेपालले

उनको प्रस्ताव स्वीकृत गर्‍यो । त्यसपछि थप प्रक्रियागत काममा अघि बढ्यो । वि.सं. २०२० साल कात्तिकमा तत्कालीन श्री ५ को सरकार र युनाइटेड मिशन टु नेपालबिच औद्योगिक विकासका लागि बुटवलमा प्राविधिक इन्चिज्चुट खोल्ने सहमति भयो । यो सहमतिपछि खुलेको बुटवल टेक्निकल इन्चिज्चुट (बीटीआई) ले नै यहाँ औद्योगिक विकासको ढोका खोल्‍यो ।

उद्योगका लागि आवश्यक दक्ष जनशक्ति बुटवल टेक्निकल इन्स्टिच्युटले तयार गरेपछि उद्योगीलाई दक्ष कामदारको अभाव भएन् । दक्ष कामदारको अभाव नभएपछि उत्साही उद्योगीले धमाधम उद्योगमा लगानी बढाए ।

बुटवल टेक्निकल इन्स्टिट्यूटले प्राविधिक शिक्षालयको साथै विभिन्न व्यवसायिक कार्यस्थल, तालिमको पनि व्यवस्था गरेको थियो। मेमिन शप, वेल्डिङ शप, अटो शप, सर्भेयर, उड्डाण शप, विल्डिङ शप र एकाउन्टेन्सम्बन्धी शिक्षा हासिल पनि सामग्री व्यवस्थान गरी ट्रेनिङ अन जबर्का तालिम सुरु गरेर उद्योग व्यवसायलाई चाहिने धेरै जसका लागि तयार गरेपछि यहाँ उद्योग स्थाना गरी लहर चलेको रूपन्देही उद्योग संयका पूर्व अध्यक्ष समेत रहेका श्रेष्ठ सम्भन्धन् ।

हफ्टन जनशक्ति र जलशक्तिको विकास गर्न सक्दा मात्रै नेपालमा विकास संभव छ भन्थे । जनशक्ति र जलशक्ति विकासको अपार संभावना देखेका उनले बीटीआइ स्थापनापछि योजनाबद्ध रुपमा काम अघि बढाएर नेपालमा जलविद्युत् आयोजनाहरू बनाए ।

ती आयोजनामध्ये पहिलो हो, तिनाउ जलविद्युत् आयोजना। जुन नेपालको पहिलो सुरुइ जलविद्युत् आयोजना हो। बीटीआइले दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न थाल्यो, प्राविधिक शिक्षा हासिल गरेकाहरुलाई प्रयोगात्मक सिकाइ गर्न पर्याप्त उद्योग नभएको अवस्थामा उनले विषयगत केही उद्योग खोले।

» बाँकी ३ पेजमा

